Mały
MODELARZ
MIESIĘCZNIK LIGI OBRONY KRAJU
DLA MŁODZIEŻY
ROK XIII • NUMER 12 • 1970 r. • CENA 4,50 ZŁ



SAMOCHODY OSOBOWE
FIAT 125 P i VOLVO

Opracowanie graficzne i opisowe

TADEUSZ SAWA — WROCŁAW

Samochody FIAT 125 P na włoskiej licencji od dwóch już lat produkowane są w Warszawie, w Fabryce Samochodów Osobowych na Żeraniu. Współpraca polsko-włoska w przemyśle samochodowym znana jest jeszcze z lat przedwojennych, kiedy to w naszym kraju uruchomiono produkcję polskiego FIATA 508. Współpraca ta została przerwana na skutek wybuchu II wojny światowej. W roku 1966 została zawarta nowa umowa na produkcję samochodów FIAT w Polsce. Spotkało się to z przychylnym przyjęciem naszych fachowców, ponieważ głównymi zaletami FIATA są: bezpieczeństwo i komfort jazdy, nowoczesna konstrukcja i wysoka jakość wynikająca z nowoczesności techniki wytwarzania. Dzięki tym walorom polski FIAT dorównał samochodom o wysokim standardzie światowym, produkowanym przez znane wytwórnie zagraniczne.

Pierwszy samochód osobowy VOLVO został wyprodukowany 42 lata temu przez szwedzką fabrykę samochodów osobowych w Göteborgu. O rozwoju produkcji cieszących się dobrą opinią wśród użytkowników samochodów VOLVO świadczą liczby: w 1927 roku fabrykę opuściło 297 samochodów, zaś plan na rok 1969 zakładał wyprodukowanie 150 tysięcy wozów.

Typ VOLVO 144, którego plany modelarskie znajdują się w niniejszym zeszycie „Małego Modelarza", produkowany był od połowy 1966 r. Samochód ten należy do najbezpieczniejszych na świecie seryjnie produkowanych wozów osobowych.

Dane techniczne:

fiat 125 P

długość	4 233 mm
szerokość	1 625 mm
wysokość	1 440 mm
szybkość maks.	140 km/godz.

volvo

długość	4 640 mm
szerokość	1 730 mm
wysokość	1 446 mm
szybkość maks.	150 km/godz.

WSKAZÓWKI OGÓLNE

Przybory potrzebne do wykonania modeli

Do budowy modeli potrzebne są: ostre nożyczki, linijka, deseczka, na której można będzie nacinać, kształtować i kleić poszczególne części, dwa pręty z drewna lub drutu o średnicy 1,5 mm i długości 73 mm na osie kół FIATA i dwa pręty o średnicy 1,5 mm i długości 80 mm na osie kół modelu samochodu VOLVO, kawałki cienkiej tektury.

Do klejenia najlepiej używać klejów nitrocelulozowych, jak „Cristal-Cement" lub „Toxa-Cement", albo kauczukowych jak „Butapren". Zwłaszcza ten ostatni jest godny polecenia, gdyż mając cechy dodatnie klejów nitrocelulozowych, nie wymaga pośpiechu przy składaniu posmarowanych klejem elementów.

Sposób wykonania

Decydujący wpływ na wygląd modelu ma dokładność przygotowania i wykonania wszystkich jego elementów. Z arkusza należy wycinać poszczególne części wg kolejności podanej we wskazówkach montażowych. Po wycięciu najlepiej jest napisać na odwrocie ołówkiem literę i liczbę, jakimi dana część jest oznaczona na arkuszu. Zapobiegnie to ewentualnym pomyłkom. Bardzo starannie trzeba też formować poszczególne części, gdyż nadanie wyginanym elementom płynnej krzywizny bez załamań jest koniecznym warunkiem, aby model zachował zaprojektowane kształty i estetyczny wygląd. Przy tej czynności dużą pomoc mogą okazać rysunki perspektywiczne poszczególnych zespołów każdego modelu, umieszczone w tekście opisu budowy i na arkuszach planów. Przed przystąpieniem do budowy modelu konieczne jest dokładne zapoznanie się ze szczegółowymi wskazówkami wykonania.

WSKAZÓWKI SZCZEGÓŁOWE

Montaż modelu samochodu FIAT 125 P (skala 1:20)

Karoseria (rys. pomocniczy 1)

Z arkusza I i III wycinamy części nadwozia w kolejności montażu:

Nazwy i oznaczenia części modeli i ich rozmieszczenie na arkuszu

FIAT

Nazwy części wg kolejności montażu	Liczba części	Symbol	Na ark.
Karoseria	10	A1, A2, A3, A4, A5, A7, A8, A9, A10	I, III
Atrapa	1	B	I
Wręgi	2	C1, C2	II, III
Szyba przednia	1	D	I
Szyba tylna	1	E	I
4 koła	24	F1, F2, F3, F4, F5	II
Podwozie	9	G1, G2	II
Zderzak przedni	4	H1, H2, H3	III
Zderzak tylny	3	I1, I2, I3	I
Ochraniacze zderzaka	12	K1, K2	I
Znak firmowy	1	X	III

VOLVO

Nazwy części wg kolejności montażu	Liczba części	Symbol	Na ark.
Karoseria	5	L1, L2, L3, L4, L5	IV, V
Atrapa	—	—	—
Wręgi	2	Ł1, Ł2	V
Szyba przednia	1	M	V
Szyba tylna	1	N	V
4 koła	24	01, 02, 03, 04, 05	V, VI
Podwozie	9	P1, P2	VI
Zderzak przedni	3	R1, R2, R3	IV
Zderzak tylny	1	S	V
Znak firmowy	1	W	IV

A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10. Boki nadwozia — cz. A1 i A2 — po lekkim zaokrągleniu pod dolną krawędzią zarysu drzwi sklejamy z częściami A3 i A4. Część A4 przyklejamy do cz. A1, zaś cz. A3 do A2. Z kolei po odpowiednim uformowaniu maski silnika (część A5) i pokrywy bagażnika (cz. A7) przyklejamy je w oznaczonych miejscach do sklejki części A3 i A4. Następnie po lekkim wygięciu dachu nadwozia, zagięciu ścian bocznych z szybami i sklejeniu części A5, przyklejamy do sklejek części A3, A4. Krawędzie ścian bocznych z oznaczonymi w ich pobliżu wywietrznikami powinny być zwrócone do tyłu modelu (patrz rys. zestawieniowy). Przód nadwozia sklejamy z części A8, A9 i A10, po czym cały zespół przyklejamy do małych sklejek części A3 i A4 (poniżej świateł kierunkowskazu).

Atrapa

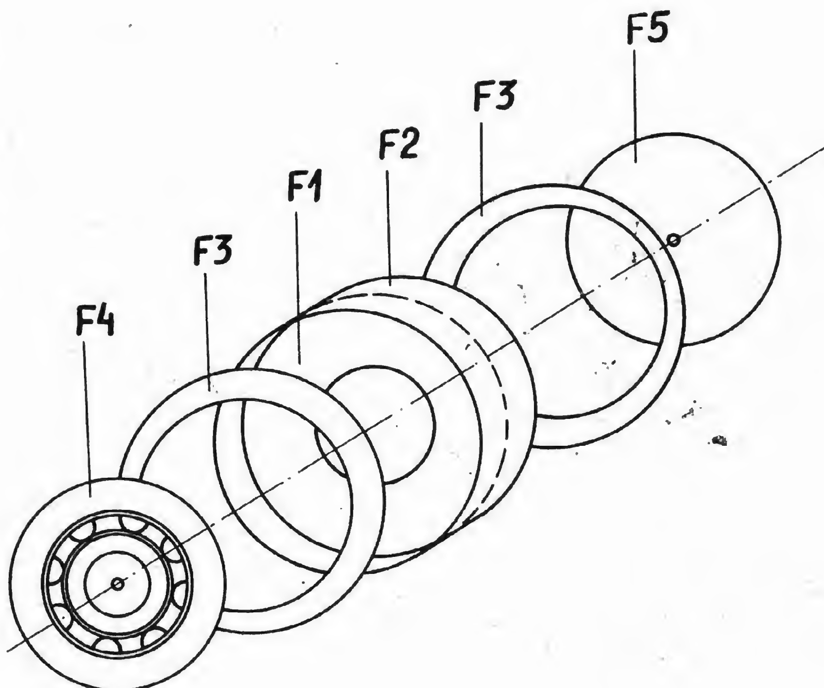
Część B wycinamy z arkusza I i przyklejamy do sklejek maski silnika (cz. A6) i elementu A10 przedniej części nadwozia (patrz rys. 1).

Wręgi

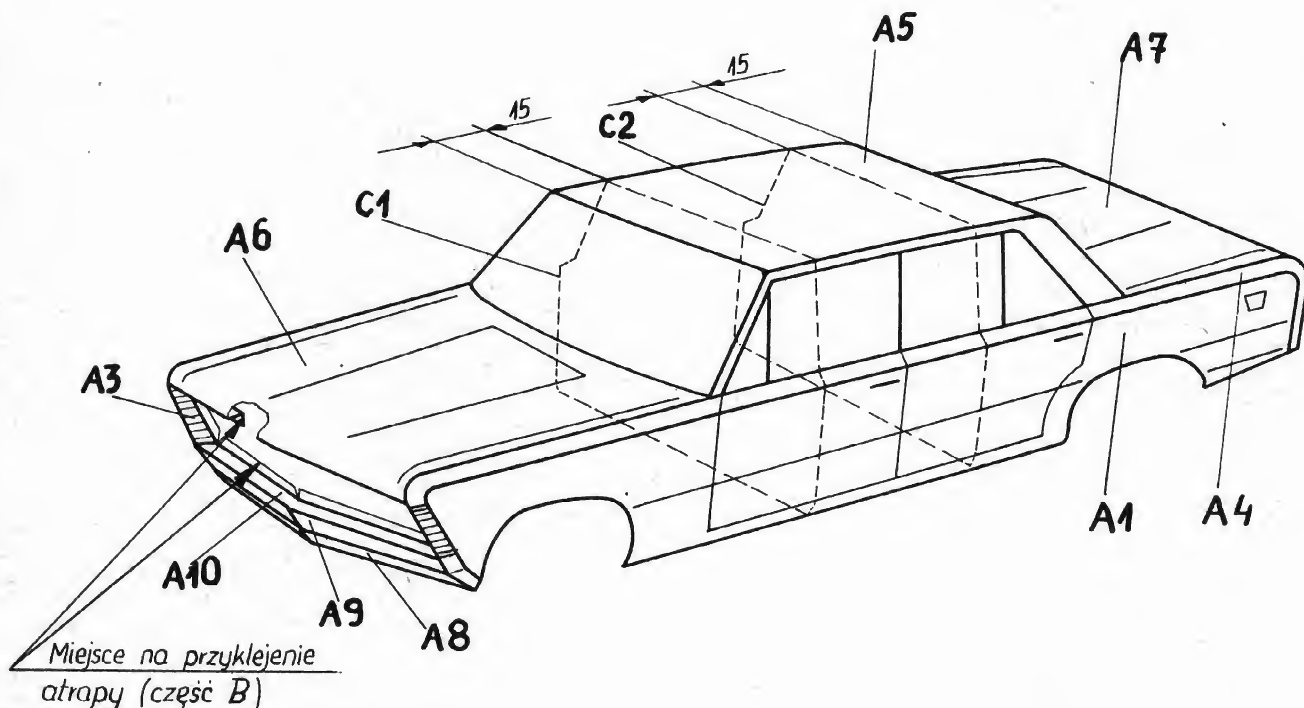
W celu wzmocnienia środkowej części nadwozia wklejamy do jego wnętrza wręgi C1 i C2. Po wycięciu wręg z arkusza II i III podklejamy ich płaszczyzny cienką tekturą **(uwaga: sklejki pozostają nie podklejone!)** i przyklejamy je w następujący sposób: wręgę C1 w odległości 15 mm od przedniej krawędzi dachu nadwozia, zaś wręgę C2 — w odległości 15 mm od tylnej krawędzi dachu nadwozia (patrz rys. 1, na którym zarys wręg przedstawiony jest linią przerywaną).

Szyba przednia

Szybę przednią — część D — po wycięciu z arkusza I lekko zaokrąglamy i przyklejamy do sklejek części A6 i A5.



Rys. 2



Rys. 1

Szyba tylna

Szybę tylną — część E — wycinamy z arkusza I i po lekkim zaokrągleniu przyklejamy do sklejek części A7 i A5.

Koła

Każde koło składa się z jednej części F1, F2, F4 i F5 oraz dwóch części F3 (rys. 2). W krążkach F1 wycinamy środkowe pole oznaczone literą „W" i oklejamy ich krawędź paskami F2 w ten sposób, aby krążek znalazł się pośrodku płaszczyzny obręczy F2. Do ząbkowanych sklejek przy obu krawędziach paska F2 przyklejamy sklejone w kształt obręczy paski F3. Z kolei do sklejek jednego paska F3 przyklejamy krążek F4, zaś do sklejek drugiego paska F3 — krążek F5.

Podwozie

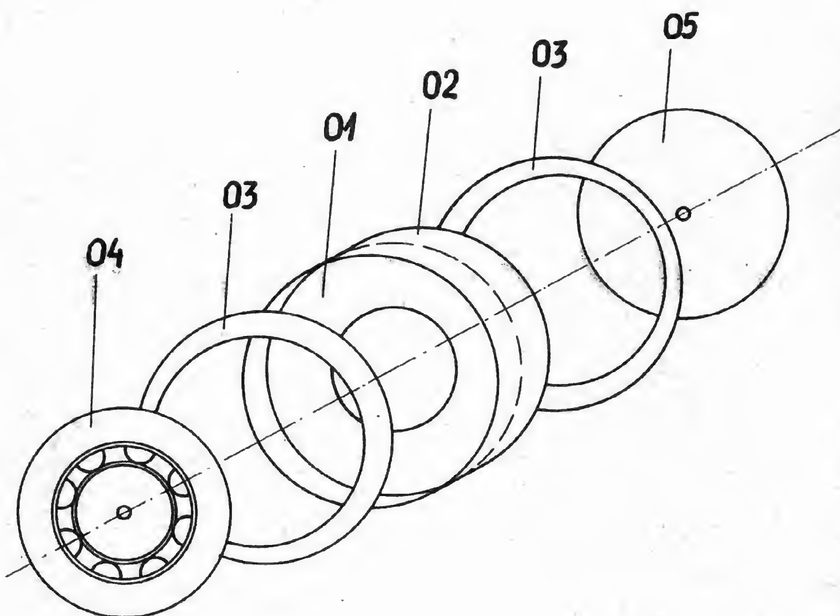
Z arkusza II wycinamy płytę podwozia — część G1 — i osiem wsporników — części G2 — które sklejamy z płytą podwozia w sposób pokazany na rys. 3, znajdującym się na arkuszu III. W celu wzmocnienia konstrukcji wycinamy z tekturki element o obrysach płyty podwozia, który następnie do niej przyklejamy. Dobrze jest również wzmocnić kawałkami tekturki elementy płyty podwozia, zagięte pionowo do góry, w których wykonać należy otwory do osadzenia osi kół.

Zderzak przedni

Najpierw sklejamy ze sobą wzdłuż sklejek oba elementy H1, po czym przyklejamy do nich z jednej strony część H2, a z drugiej — H3 (patrz rys. 3 na arkuszu III). Zderzak przedni przyklejamy do nadwozia w ten sposób, aby oznaczone na zderzaku miejsce przyklejenia znaku firmowego znalazło się u spodu nadwozia.

Zderzak tylny

Najpierw zaginamy i sklejamy element środkowy zderzaka — część I2 — po czym doklejamy do niego



Rys. 6

Rys. 5

z obu stron części I1 oraz I3. Gotowy zderzak przytwierdzamy do tylnej części nadwozia pod tylnymi światłami pojazdu (patrz rys. zestawieniowy).

Ochraniacze zderzaków

Każdy ochraniacz składa się z jednej części K1 i dwóch części K2, które sklejamy w sposób pokazany na rys. 4 (arkusz III). Gotowe ochraniacze przyklejamy po dwa do zderzaka przedniego i tylnego (patrz rys. 4 i rys. zestawieniowy).

Znak firmowy

Część X wycinamy z arkusza III i przyklejamy w oznaczonym miejscu H2 zderzaka przedniego (patrz rys. zestawieniowy).

Wykończenie modelu

Koła mogą być osadzone w podwoziu obrotowo lub nieruchomo. Po zamocowaniu jednego koła do osi wykonanej z drewnianego pręta lub drutu o wymiarach: długość 73 mm, średnica 1,5 mm, wsuwamy oś w otwory wykonane w pionowych elementach płyty podwozia (patrz rys. 3), po czym na końcu osi zamocowujemy drugie koło. Po osadzeniu kół przyklejamy do płyty podwozia karoserię.

MONTAŻ MODELU SAMOCHODU VOLVO 144 (skala 1:20)

Sposób sklejania modelu samochodu VOLVO jest podobny do montażu modelu FIATA. Tylko budowa karoserii jest inna.

Karoseria (rys. pomocniczy 5)

Z arkusza IV i V wycinamy kolejno części nadwozia: L1, L2, L3, L4, L5. Część L3, która w tym modelu tworzy maskę silnika, boczne okna nadwozia i pokrywę bagażnika, po uformowaniu (zagięciu okien bocznych do góry) przyklejamy do boków części L1 i L2, w których krawędź przy dolnym zarysie drzwi lekko zaokrąglamy. Z kolei do sklejek okien bocznych przyklejamy lekko wygięty dach nadwozia — część L5. Przód nadwozia — część L4 — zaginamy lekko pośrodku i przyklejamy do sklejek maski silnika i przednich sklejek ścian bocznych — cz. L1 i L2.

Wręgi

Wręgi — części Ł1 i Ł2 — przygotowujemy tak jak wręgi modelu FIATA i wklejamy do nadwozia w sposób wyjaśniony na rys. 5 (wręgi oznaczone są liniami przerywanymi).

Szyby nadwozia

Szyby: przednią (część M) i tylną (część N) po lekkim wygięciu przyklejamy w odpowiednich miejscach do nadwozia (patrz rys. zestawieniowy).

Koła

Każde koło modelu, które składa się z jednej części O1, O2, O4, O5 oraz dwóch części O3 sklejamy w taki sam sposób jak sklejaliśmy koła modelu FIATA, posługując się przy tym rysunkiem 6.

Podwozie

Płytę podwozia sklejamy z części P1 i P2 w taki sam sposób jak odpowiednią część modelu FIATA. Wygląd gotowej płyty pokazany jest na rys. 7.

Zderzak przedni

Do sklejki środkowego elementu zderzaka — część R3 — przyklejamy element górny (cz. R2) i dolny (cz. R1), po czym gotowy zderzak przyklejamy z przodu nadwozia, do części L4 w ten sposób, aby element R1 zderzaka znalazł się u dołu.

Zderzak tylny

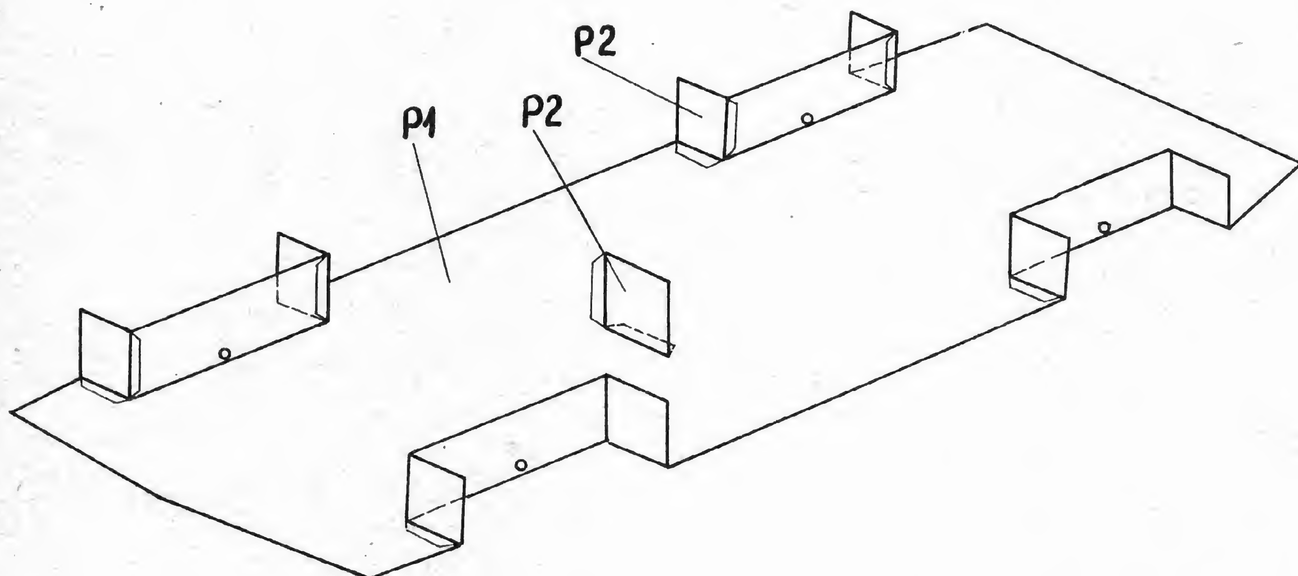
Po zagięciu i uformowaniu części S zderzak sklejamy i przyklejamy do tyłu nadwozia (patrz rys. zestawieniowy).

Znak firmowy

Element „W" po wycięciu przyklejamy w oznaczonym miejscu do elementu R1 zderzaka przedniego (patrz rys. zestawieniowy).

Wykończenie modelu

Koła osadzamy na osiach (wymiary osi: długość 80 mm, średnica 1,5 mm) w taki sam sposób jak w modelu FIATA, po czym do płyty podwozia przyklejamy karoserię.



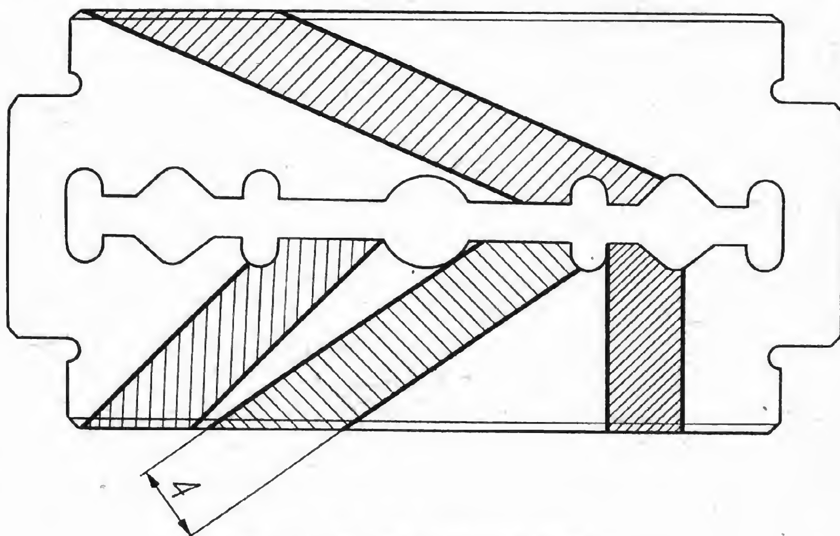
Rys. 7

NOŻYKI
MODELARSKIE

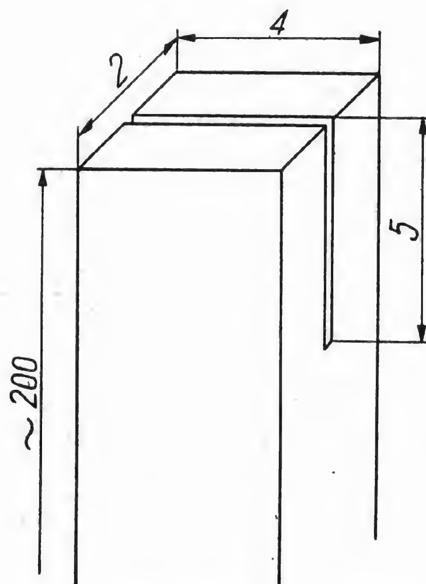
Przy budowie modeli kartonowych często potrzebne są ostre, wąskie nożyki. Nożyki takie możemy zrobić z żyletek. Potrzebna jest do tego listewka i pasek blachy np. z puszki po konserwach. Połamaną (wg rysunku 1) żyletkę osadzamy w nacięciu czoła listewki (rys. 2), nasuwamy skuwkę z blachy (rys. 3) i nożyk (rys. 4) gotowy jest do użytku. Wykonanie nożyków najlepiej obrazują rysunki. Wymiary podane na rysunkach są orientacyjne i odnoszą się do nożyków używanych przeze mnie.

Przy robieniu skuwki należy zwrócić uwagę, aby przesuwała się po listewce dość ciasno, gdyż w przeciwnym przypadku ostrze będzie wypadać z żyletki.

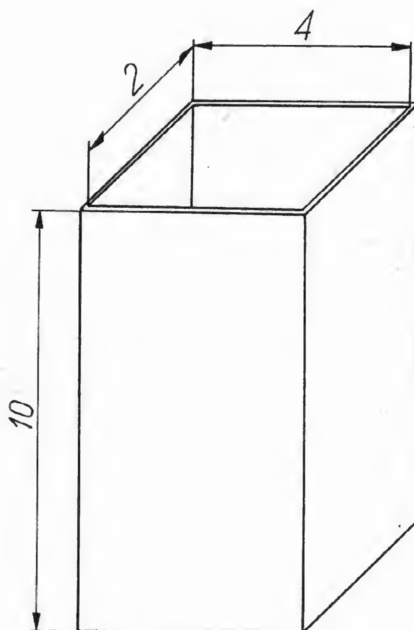
Marek Halter



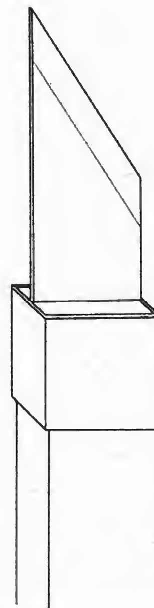
Rys. 1. Sposób łamania żyletki



Rys. 2. Czoło listewki do obsadzenia nożyków



Rys. 3. Skuwka



Rys. 4. Ogólny widok gotowego nożyka

OGŁASZAMY KONKURS
p.t. „POZNAJEMY TECHNIKĘ I OSIĄGNIĘCIA NRD"

REGULAMIN KONKURSU NA NAJLEPIEJ WYKONANY MODEL Z KARTONOWYCH WYCINANEK WYDAWANYCH W NIEMIECKIEJ REPUBLICE DEMOKRATYCZNEJ

Ośrodek Kultury i Informacji Niemieckiej Republiki Demokratycznej wspólnie z wydawnictwem „Junge Welt" z NRD oraz Zarząd Główny Ligi Obrony Kraju organizują otwarty konkurs dla dzieci i młodzieży pt.

„POZNAJEMY TECHNIKĘ I OSIĄGNIĘCIA NRD"

Celem konkursu jest popularyzacja osiągnięć gospodarczych, przemysłowych i technicznych Niemieckiej Republiki Demokratycznej wśród dzieci do lat 10 i młodzieży do lat 16 oraz sprawdzenie ich umiejętności wykonywania modeli kartonowych z wycinanek wydawanych w NRD.

Warunki konkursu

1. Konkurs jest otwarty i dostępny dla wszystkich, którzy nie ukończyli jeszcze 16 lat.
2. Nadesłane prace będą podzielone i oceniane w dwóch grupach:
   a) dzieci do lat 10,
   b) młodzieży w wieku od 10 do 16 lat.
3. Zadanie polega na jak najlepszym wykonaniu dowolnego modelu kartonowego z publikacji wydawnictwa „Junge Welt" — „Modellbogen", które ukazały się w latach 1955—1970.
4. Stosowanie przy budowie modeli materiałów uzupełniających jak drewno, metal, tworzywa itp. jest dopuszczalne i nie podlega żadnym ograniczeniom.
5. Dodatkowe malowanie modeli, w celu podkreślenia ich wyglądu, jest dozwolone.
6. Każdy model musi być zaopatrzony w wizytówkę zawierającą:
   a) imię i nazwisko wykonawcy,
   b) datę urodzenia,
   c) dokładny adres zamieszkania.
7. Modele nagrodzone pozostają własnością organizatorów. Odbiór pozostałych modeli i dyplomów powinien nastąpić do **30.6.1971** roku. Prace nie odebrane w tym terminie przechodzą na własność organizatorów i zostaną przekazane do szkół jako materiał dydaktyczno-propagandowy.

B. Termin i miejsce dostarczania prac konkursowych

1. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w Międzynarodowym Dniu Dziecka — dlatego modele będą przyjmowane tylko do **15 maja 1971 r.**
2. Modele można dostarczać osobiście lub przesyłać pocztą pod adresem: **Ośrodek Kultury i Informacji NRD, Warszawa, ul. Świętokrzyska 18.** Przy wysyłaniu eksponatów pocztą będzie brana pod uwagę data stempla pocztowego.
3. W celu zabezpieczenia modeli przed uszkodzeniem w czasie transportu wskazane jest osobiste dostarczenie prac pod ww. adresem codziennie z wyjątkiem sobót i niedziel w godzinach 10.00—16.00.

C. Nagrody

1. Za najlepiej wykonane modele będą przydzielone w każdej grupie następujące nagrody indywidualne:
   a) aparaty fotograficzne,
   b) zegarki,
   c) sprzęt campingowy,
   d) sprzęt wędkarski,
   e) przybory kreślarskie.
2. Każdy uczestnik konkursu otrzyma pamiątkowy dyplom oraz co najmniej jedną książkę modelarską lub nowy egzemplarz wycinanki kartonowej.

D. Uwagi końcowe

1. Kartonowe modele wycinanek wydawnictwa „Junge Welt" są do nabycia w Ośrodku Kultury i Informacji NRD w Warszawie, ul. Świętokrzyska 18.
   Cena wycinanki zależy od objętości i wynosi od 12 do 25 zł.
2. Ośrodek Kultury i Informacji NRD wysyła zamówione wycinanki za zaliczeniem pocztowym, jeśli łączna kwota zamówienia przekracza 100 zł.
3. Bliższe informacje o konkursie można uzyskać pisemnie lub telefonicznie zwracając się do:
   a) Ośrodka Kultury i Informacji NRD, Warszawa, ul. Świętokrzyska 18, telefon 27-76-71 w godzinach 9.00—16.00.
   b) Zarządu Głównego LOK, Wydział Modelarstwa, Warszawa ul. Chocimska 14, telefon 45-12-31 wew. 42 w godz. 8.00—15.00.

VOLVO

FIAT

CZASOPISMO ZALECONE PUBLICZNYM BIBLIOTEKOM, DOMOM KULTURY I ŚWIETLICOM, PISMEM MINISTERSTWA KULTURY I SZTUKI NR KOB-IV-5—40/64 Z DN. 6 LISTOPADA 1964 R.

Okładkę projektował Alojzy Krakowski

WYDAJE ZARZĄD GŁÓWNY LIGI OBRONY KRAJU

Adres redakcji: Warszawa, ul. Chocimska 14, pokój 319, tel. 45-12-31 wewn. 62.

Warunki prenumeraty: Cena prenumeraty krajowej: kwartalnie — 13,50, półrocznie — 27,—, rocznie — 54.—.

Prenumeraty przyjmowane są do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty.

Prenumeratę na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe oraz listonosze.

Czytelnicy indywidualni mogą dokonywać wpłat również na konto PKO nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i wydawnictw „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23.

Wszystkie instytucje państwowe i społeczne mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur „Ruch".

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa od krajowej, przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO Nr 1-6-100024 tel. 20-46-88.

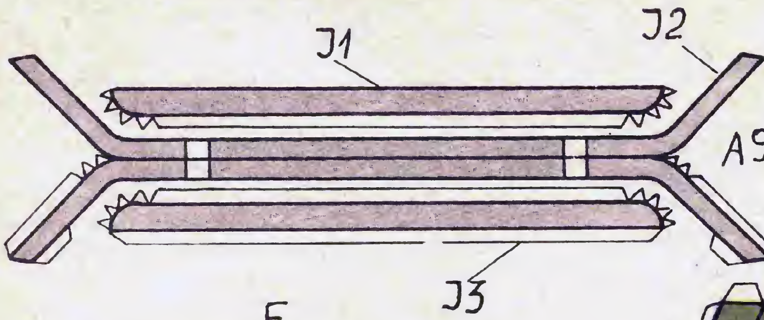
Druk. Wojsk. Zakł. Graf. Zam. 2567. Nakład 33 025. Indeks: 36706. K-102.

arkusz I

B

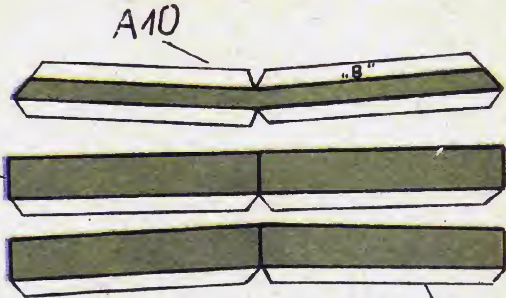


J1 J2



J3

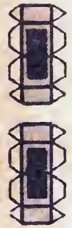
A10

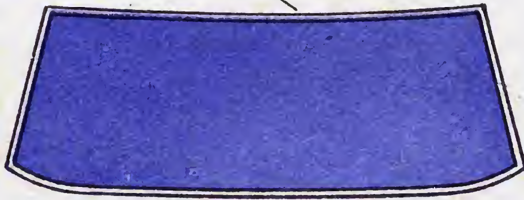


A9

A8

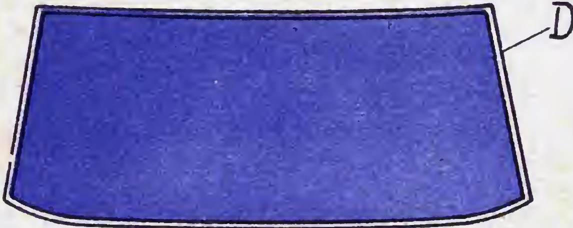
E





D

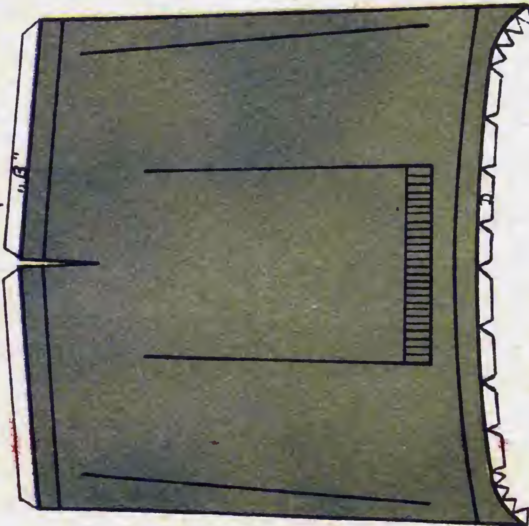






K1

A6



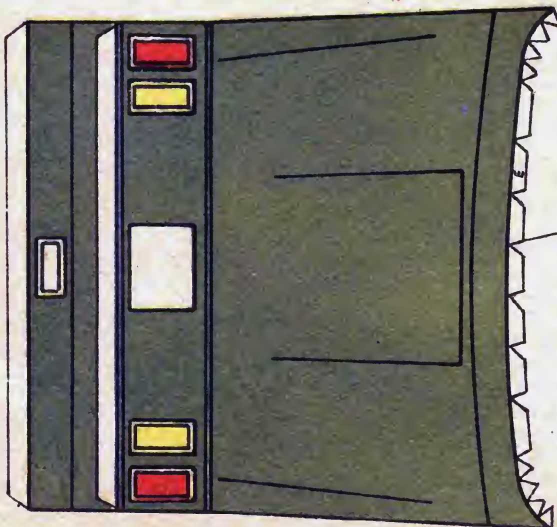
A2 A1

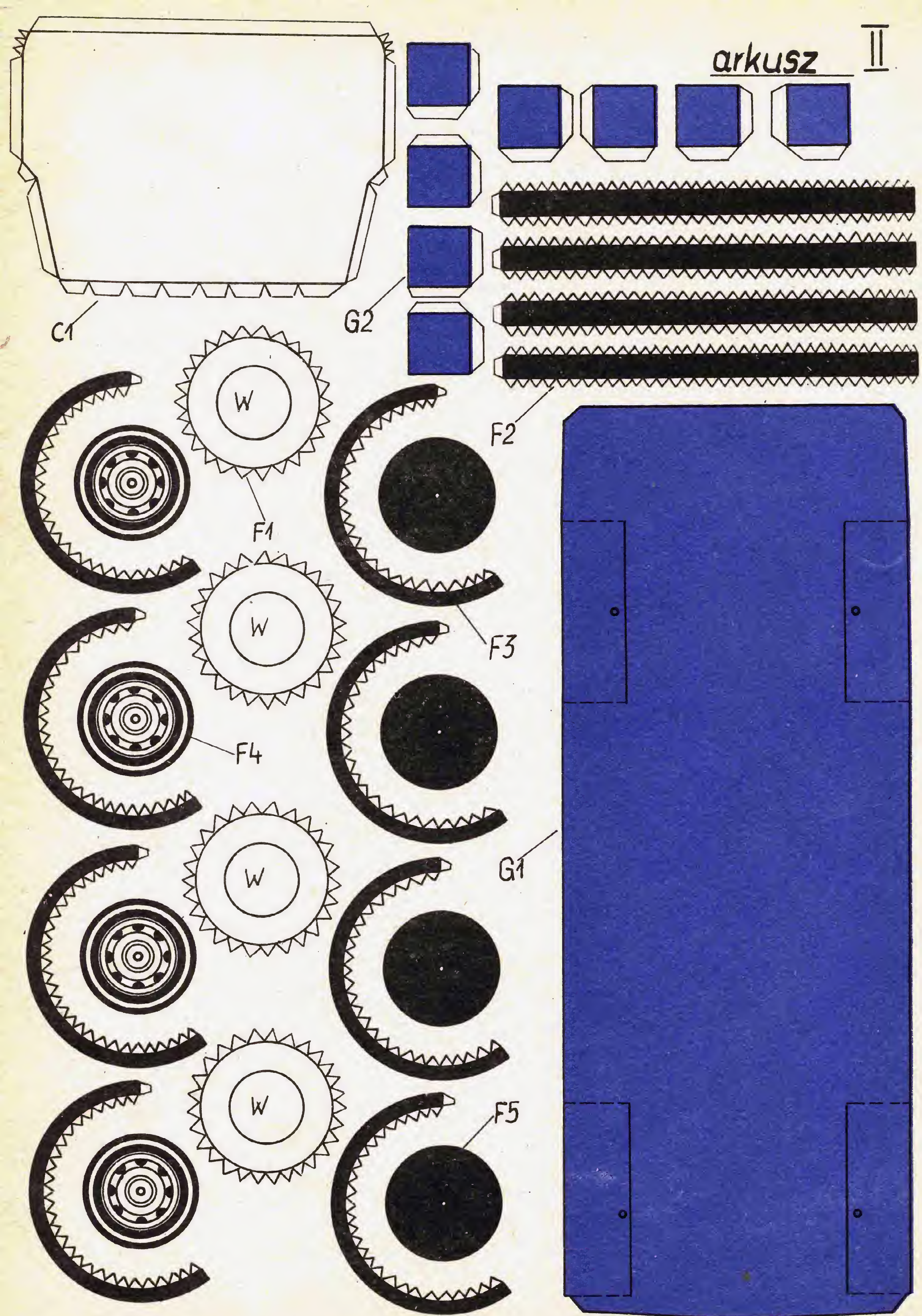
A3 A4

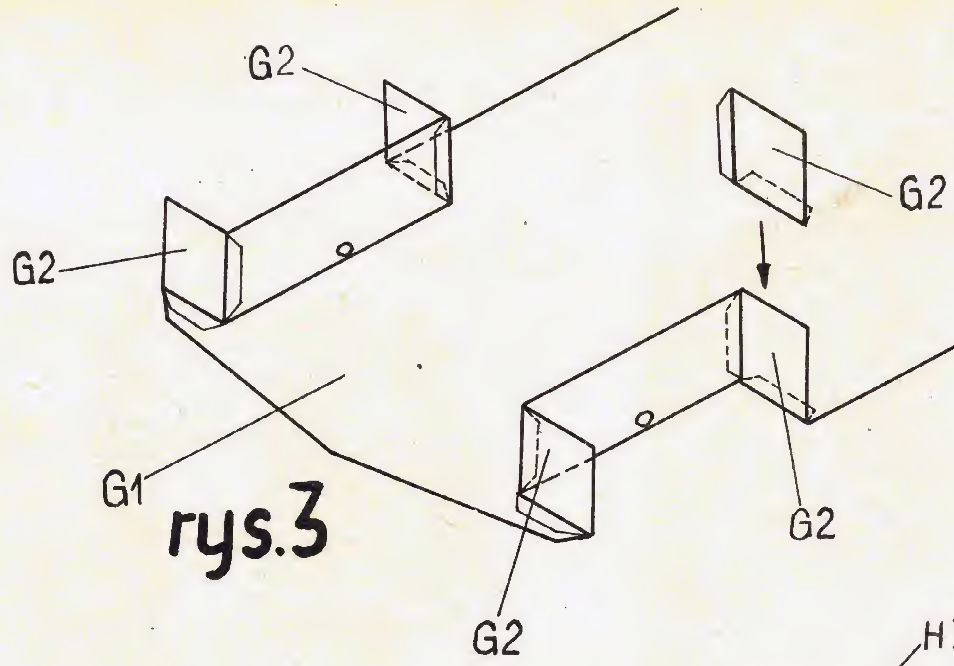
K2

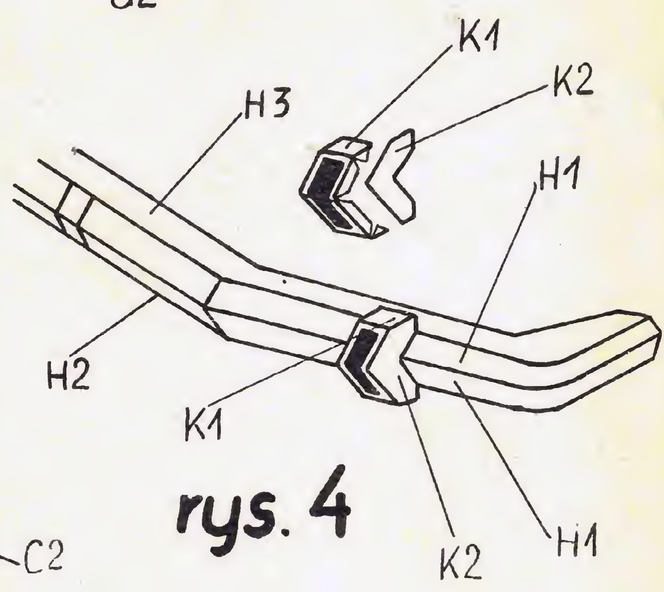


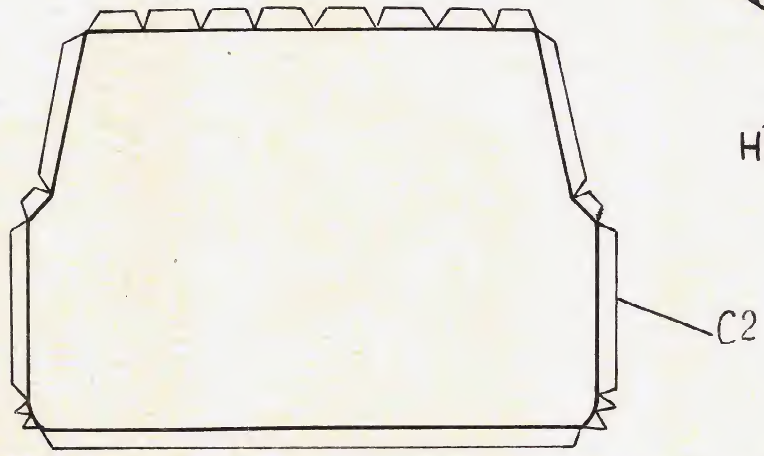
A7

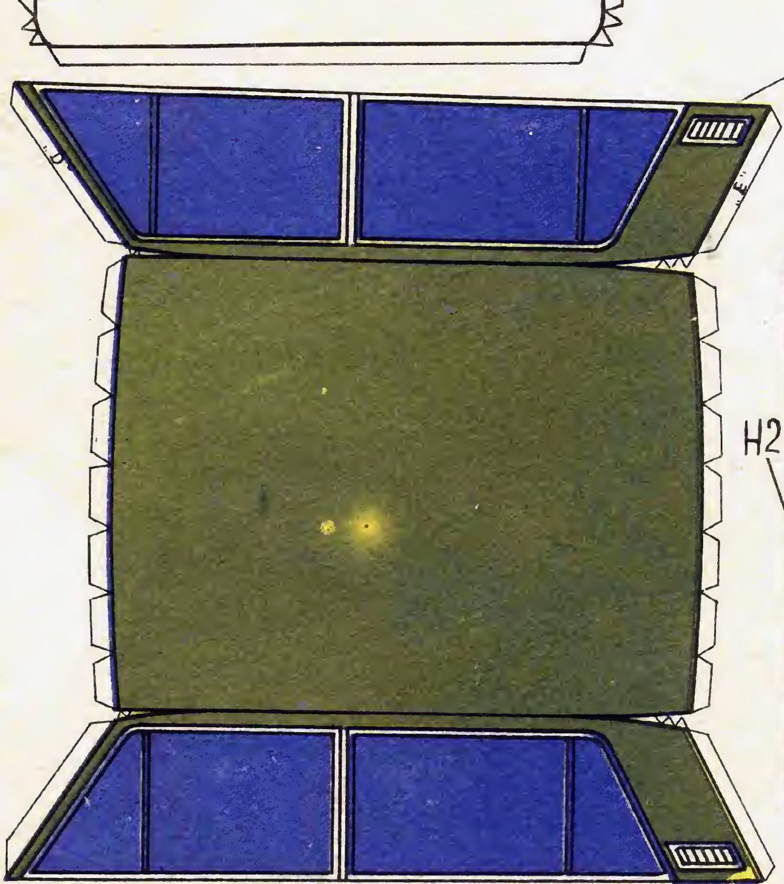


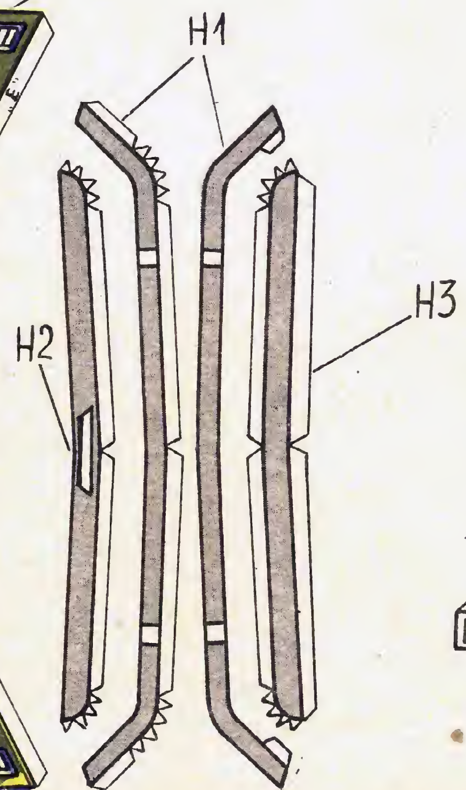

arkusz II
C1
G2
F1
W
W
W
W
F2
F3
F4
G1
F5

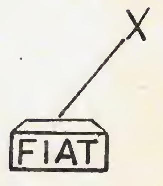

G2
G2
G2
G1
G2
G2
rys.3


K1
K2
H3
H1
H2
K1
rys. 4
K2
H1

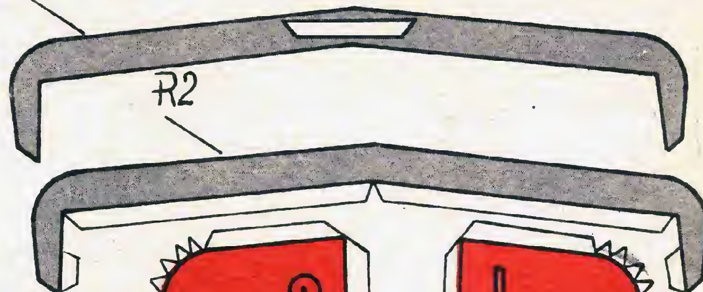

C2


A5


H1
H2
H3


X
FIAT

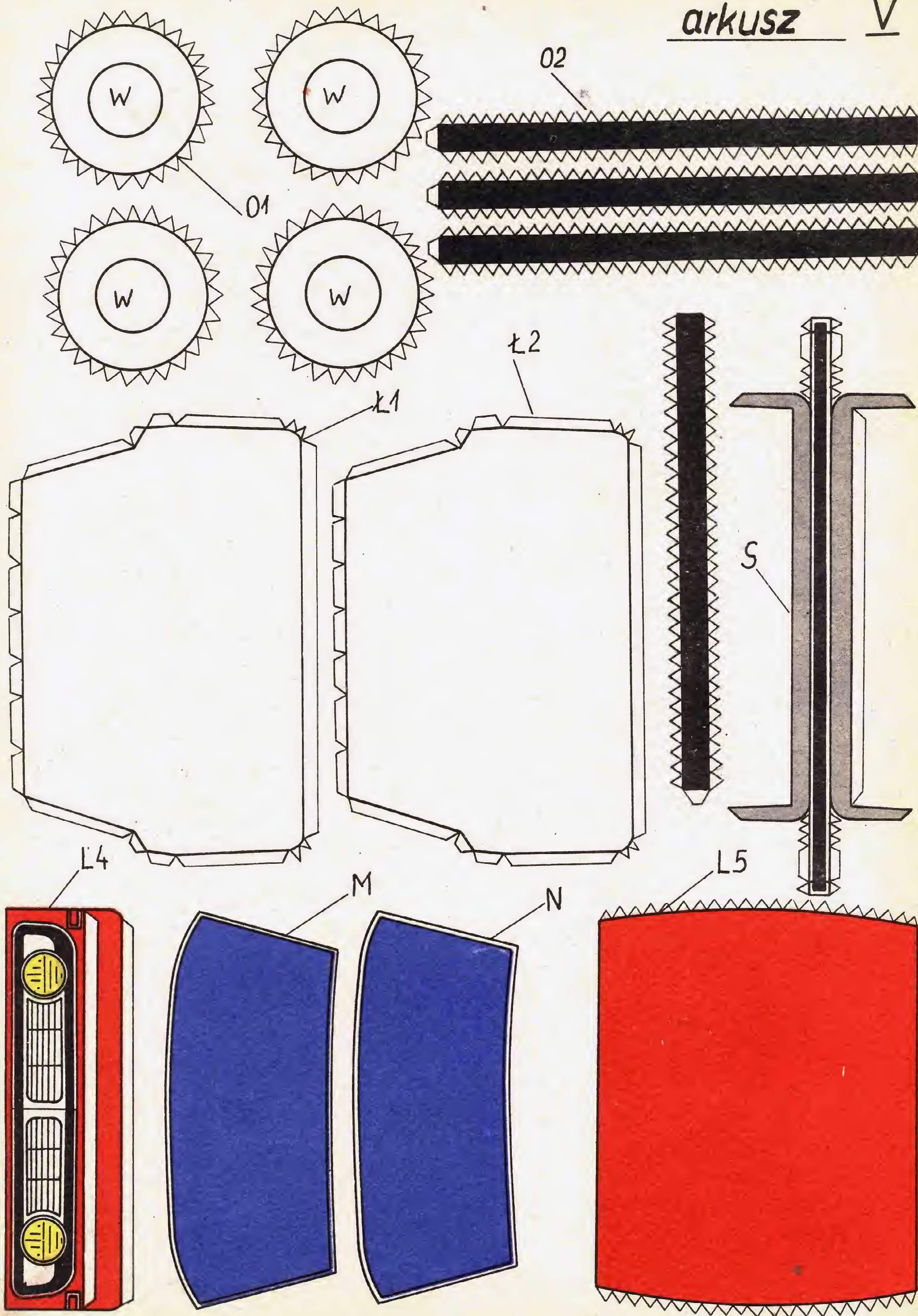
arkusz IV



VOLVO
W
L5
L3
L4



L2
L1
L4
L4



arkusz V
O2
O1
W
W
W
W
Ł2
Ł1
S
L4
M
N
L5

arkusz VI

